

VÝTVARNÁ VÝCHOVA A MODY JEJÍ KOMUNIKACE

Vendula Kůtová

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Výtvarná výchova a mody její komunikace, Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2004, 1. vyd., 179 s. ISBN 80-244-0779-5.

Roku 1953 byla organizací UNESCO ustavena vládní a nadnárodní společnost INSEA (*International Society for Education through Art*) – Mezinárodní společnost pro výchovu uměním, která sdružuje odborníky na uměleckou výchovu z celého světa. Hlavním iniciátorem programu „vzdělávání prostřednictvím umění“ byl anglický básník, umělecký kritik a profesor dějin umění Sir Herbert Read (*Education Through Art* – 1943). INSEA pořádá v členských zemích kongresy a sympozia, které reflektují stav výuky výtvarné výchovy v dané zemi a na základě výsledků výzkumných šetření předkládají odborné veřejnosti návrhy na zkvalitnění této výuky (zvýšením profesní kvalifikace pedagogů, použitím nových metod atd.).

Symposium české sekce INSEA, pořádané katedrou výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v listopadu roku 2002, mělo ústřední téma jednání: *Výtvarná výchova a mody její komunikace*. V únoru tohoto roku vyšel sborník, který eviduje příspěvky českých uměleckých teoretiků, pedagogů a didaktiků výtvarné výchovy i hostujících odborníků ze Slovenska, Belgie, Rakouska, Polska a Nizozemí. Sborník je strukturován do tří částí: *Obrazová komunikace ve výtvarné výchově*, *Výtvarná výchova v tvorbě sociálního prostoru* a *Proměny osobnosti ve výtvarně výchovné interakci*.

První tematický okruh zastřešuje převážně příspěvky týkající se možnosti komunikace diváka se současným uměleckým dílem. Autoři se prostřednictvím znalostí ze sémiotiky, estetiky, filozofie, historiografie, ale i prostřednictvím vlastní zkušenosti zamýšlejí nad posuny v percepci uměleckého díla. V době komercializace a medializace umění hledají alternativy pro pedagogickou praxi, které by stimulovaly žáka k přemýšlení o obrazu, jeho symbolu či znaku.

Druhý celek se zaměřuje na výzkum vlivu vzájemné interakce výtvarného umění a sociálního prostoru na formování osobnosti jedince. Uplatněním tradičních forem estetického vyjadřování i použitím experimentálních technik ve výtvarné výchově usiluje o rozvoj tvůrčího potenciálu.

Hlavním tématem třetího oddílu je komunikace mezi učiteli a žáky. Autoři předkládají náměty k výtvarným činnostem dětí i dospělých, které směřují k tvořivému poznávání vnějšího světa i sebe sama (školní a mimoškolní projekty, arteterapeutické i artefiletické programy...). Příspěvky sumarizují charakteristiky, cíle, kompetence a obsah učiva výtvarné výchovy v novém rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a srovnávají

reorganizaci těchto aspektů se změnami v pojetí kreativity osobnosti. Objevují možnosti syntézy originality (vycházející ze spontánního projevu jedince) a plurality (determinované konvencemi ve sdělování) ve výtvarném vyjádření.

Přínos sborníku vidím především ve snaze poskytnout ucelený pohled na problematiku komunikace ve výtvarné výchově, a to nejen zohledněním přístupu teorie i praxe, ale také zřetelem k aspektům synchronním a diachronním.